

Ambulantno predpisovanje zdravil v Sloveniji v letu 2008

Out-patient prescribing of drugs in Slovenia in 2008

Silva Pečar Čad

V letu 2008 je bilo ambulantno predpisanih in izdanih 15.794.805 zdravniških receptov v vrednosti 448.755 tisoč EUR. Povprečna vrednost predpisanih zdravil na enega prebivalca je bila 219 EUR, od tega je krilo obvezno zdravstveno zavarovanje (OZZ) 150 EUR. (1).

Vsak prebivalec Slovenije je prejel v povprečju 7,53 recepta, na vsakem receptu je bilo povprečno predpisanih 2,31 škatlic zdravila.

Delež stroškov za zdravila, ki gredo v breme OZZ, določi ZZSZ s razvrstitvijo zdravil na listo. V breme obveznega zdravstvenega zavarovanja se smejo predpisovati le razvrščena zdravila in živila za posebne zdravstvene namene. OZZ krije najmanj 75% stroškov za zdravila s pozitivne liste (100% samo za zdravila za določene bolezni) in največ 50 % – do sedaj praviloma 25% stroškov – za zdravila z vmesne liste. Poleg osnovne razvrstitve lahko ZZSZ določi še dodatne omejitve predpisovanja posameznih zdravil, ki se krijejo iz OZZ (npr. zdravilo sme v breme OZZ predpisati le zdravnik z določeno specializacijo ali samo bolnikom z določeno indikacijo).

V letu 2008 je bilo predpisanih nekaj več kot 11,2 mio receptov za zdravila s pozitivne liste in malo manj kot 3,9 mio receptov za zdravila z vmesne liste. Povprečna vrednost enega recepta za zdravila s pozitivne liste je znašala 28,1 evra, medtem ko je bila povprečna vrednost enega recepta za zdravila z vmesne liste 31,2 evra.

Število receptov z zdravili, predpisanimi na »bele« recepte, iz leta v leto pada in zadnja leta ne preseže 400.000.

Inštitut za varovanje zdravje je pooblaščen institucija za tiskanje »belih« receptnih obrazcev, katerih število se že leta ne spreminja. Okvirno jih je natisnjenih 1,2 mio, kar je znatno več, kot je povratnih informacij glede izdaje zdravil s strani lekarn. Predvidevamo, da sta za to dva pglavitna razloga:

1. lekarne ne pošiljajo podatkov o vseh izdanih zdravilih, predpisanih na bele receptne obrazce, in
2. bolniki zaradi celotnega plačila zdravil ne prevzemajo na »bele« recepte predpisanih zdravil.

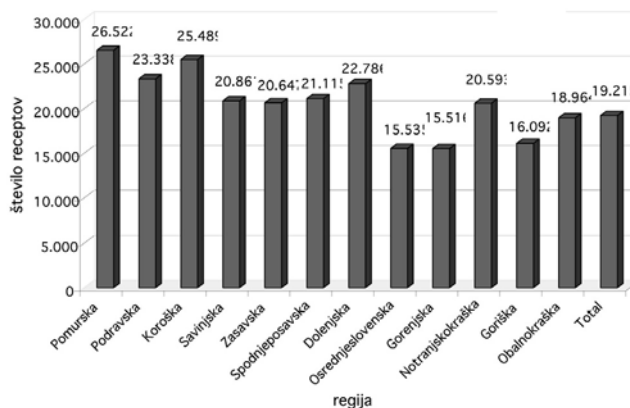
V letu 2008 so zdravniki najpogosteje predpisali zdravila za bolezni srca in ožilja (22,5% vseh izdanih receptov), zdravila z učinkovanjem na živčevje (17,7%) in zdravila za bolezni prebavil in presnove (10,8%).

Ženske so tudi v letu 2008 prejele več receptov kot moški (60,4% vseh receptov), medtem ko je bila stroškovna razlika med spoloma manjša

(za ženske je bilo porabljenih 56,2% vseh stroškov za zdravila). Vsaka ženska je prejela v povprečju 9,3 recepta, medtem ko je bila vrednost izdanih zdravil 245 EUR. Moški so v povprečju prejeli 6,1 recepta, povprečna vrednost zdravil, predpisanih na recepte, je bila 192 EUR.

Delež receptov v številu vseh izdanih receptov za starostno skupino prebivalcev nad 65 let z leti narašča in je v letu 2008 predstavljal malo manj kot 50% vseh izdanih receptov. Predvidevamo, da bo delež receptov za to starostno skupino naraščal tudi v prihodnje, saj se povečuje tudi delež prebivalcev, starejših od 65 let. Tudi farmacevtska industrija daje vsako leto na tržišče več zdravil, namenjenih za zdravljenje bolezni, ki prizadenejo predvsem starejšo populacijo.

Slovenija je z lekarnami dokaj neenakomerno pokrita. Število prebivalcev na enega farmacevta je najmanjše v gorenjski, osrednjeslovenski in jugovzhodni regiji, medtem ko v koroški in notranjsko-kraški regiji farmacevt oskrbuje znatno večje število prebivalcev. Koliko receptov izda v povprečju en farmacevt iz posamezne regije, je razvidno iz spodnjega grafikona:

Slika 1: Število izdanih receptov na enega farmacevta po regijah, Slovenija, 2008

Figure 1: Number of prescription per Pharmacist in diferent regions, Slovenija, 2008.

Pregledni znanstveni članki - Review Scientific Articles

Deset najpogosteje predpisanih zdravilnih učinkovin prestavlja 22% vseh izdanih receptov in 11,2% v vrednosti vseh izdanih receptov. Deset učinkovin, za katere je bilo porabljenih največ sredstev, predstavlja 10,3% v številu receptov in 16,5% vseh stroškov za zdravila.

Najpogosteje predpisane učinkovine			Učinkovine, za katere je bilo porabljenih največ sredstev				
oznaka	učinkovina	Število receptov	Vrednost Rp v tisoč	oznaka	učinkovina	Število receptov	Vrednost Rp v tisoč
1 N02BE01	paracetamol	616.261	2.916	C10AA05	atorvastatin	233.928	12.515
2 M01AB05	diklofenak	539.683	3.343	A02BC01	omeprazol	343.576	9.944
3 B01AC06	acetilsalicilna kislina	451.579	3.375	C09AA04	perindopril	203.090	8.784
4 A02BC01	omeprazol	343.576	9.945	N05AH03	olanzapin	31.520	7.141,
5 C09AA02	enalapril	295.366	6.508	C09AA02	enalapril	295.366	6.508,
6 M01AE02	naproksen	276.688	2.390	C10AA01	simvastatin	211.888	6.110
7 J01CR02	amoksicilin +	263.485	3.326	R03AK06	salmeterol +	47.036	6.004
8 J01CA04	amoksicilin	242.585	1.753	M05BB03	alendronat	65.836	5.237
9 C09AA05	ramipril	240.042	4.207	N06AB10	escitalopram	99.793	4.953
10 C10AA05	atorvastatin	233.928	12.515	A02BC05	esomeprazol	100.896	4.808
	SKUPAJ	3.503.193	50.278		SKUPAJ	1.632.929	72.004

Viri:

1. IVZ: Evidenca porabe zdravil, izdanih na recept
2. ZZZS
3. IVZ. Baza podatkov izvajalcev zdravstvenega varstva
4. SURS: Prebivalstvo, Slovenija, 30. september 2008